

**ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)
της 11ης Δεκεμβρίου 1997 ***

Στην υπόθεση C-83/97,

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον Götz zur Hausen, νομικό σύμβουλο, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Carlos Gómez de la Cruz, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

προσφεύγουσα,

κατά

Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, εκπροσωπούμενης από τους Ernst Röder, Ministerialrat στο Ομοσπονδιακό Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, και Bernd Kloeke, Oberregierungsrat στο ίδιο υπουργείο, D-53107 Bonn,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο να αναγνωριστεί ότι η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, μη θεσπίζοντας εμπροθέσμως τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για τη συμμόρφωσή της με την οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 1992, για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας (ΕΕ L 206, σ. 7), παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τη Συνθήκη ΕΚ,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους C. Gulmann (εισηγητή), πρόεδρο τμήματος, M. Wathelet, J. C. Moitinho de Almeida, J.-P. Puissochet και L. Sevón, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: N. Fennelly
γραμματέας: R. Grass

έχοντας υπόψη την έκθεση του εισηγητή δικαστή,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 23ης 1997,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 24 Φεβρουαρίου 1997, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων άσκησε, δυνάμει του άρθρου 169 της Συνθήκης ΕΚ, προσφυγή με την οποία ζητεί να αναγνωριστεί ότι η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, μη θεσπίζοντας εμπροθέσμως τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για τη συμμόρφωσή της με την οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 1992, για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας (ΕΕ L 206, σ. 7, στο εξής: οδηγία), παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τη Συνθήκη ΕΚ.
- 2 Κατά το άρθρο 23 της οδηγίας, τα κράτη μέλη έπρεπε να θέσουν σε ισχύ τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που ήταν αναγκαίες για να συμμορφωθούν προς την οδηγία εντός δύο ετών από την κοινοποίησή της και να ενημερώσουν αμέσως την Επιτροπή σχετικά. Δεδομένου ότι η οδηγία

κοινοποιήθηκε στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας στις 5 Ιουνίου 1992, η προθεσμία για τη μεταφορά της στο γερμανικό δίκαιο έληξε στις 5 Ιουνίου 1994.

- 3 Στις 9 Αυγούστου 1994 η Επιτροπή, μη έχοντας λάβει καμία ειδοποίηση για τη μεταφορά της οδηγίας στη γερμανική έννομη τάξη ούτε κανένα άλλο στοιχείο περί μέτρων μεταφοράς, όχλησε, σύμφωνα με το άρθρο 169 της Συνθήκης, τη Γερμανική Κυβέρνηση και της ζήτησε να διατυπώσει τις παρατηρήσεις της επ' αυτού εντός δύο μηνών.
- 4 Με έγγραφο της 25ης Οκτωβρίου 1994, η Γερμανική Κυβέρνηση απάντησε στην Επιτροπή ότι οι γερμανικές αρχές ετοίμαζαν τις αναγκαίες για τη συμμόρφωση προς την οδηγία διατάξεις και ότι μέχρι τη θέσπιση των διατάξεων αυτών η οδηγία θα εφαρμοζόταν στο πλαίσιο της ισχύουσας νομοθεσίας. Η Γερμανική Κυβέρνηση ισχυρίστηκε πάντως ότι οι διατάξεις της οδηγίας για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων δεν είχαν ακόμη εφαρμογή επί των ζωνών κοινοτικού ενδιαφέροντος, ότι πολλές από τις διατάξεις για την προστασία των ειδών είχαν ήδη μεταφερθεί στο γερμανικό δίκαιο με τον ισχύοντα ομοσπονδιακό νόμο περί προστασίας της φύσης και ότι, γενικότερα, η οδηγία ενείχε ορισμένες ανακρίβειες, οι οποίες περιέπλεκαν το ζήτημα της μεταφοράς της στα εθνικά δίκαια.
- 5 Στις 28 Νοεμβρίου 1995 η Επιτροπή, επειδή δεν της είχαν ανακοινωθεί τα προαναγγελθέντα μέτρα μεταφοράς, απηύθυνε στη Γερμανική Κυβέρνηση αιτιολογημένη γνώμη, με την οποία την κάλεσε να θεσπίσει τα αναγκαία για τη συμμόρφωσή της μέτρα εντός δύο μηνών από την κοινοποίηση της γνώμης αυτής. Η Γερμανική Κυβέρνηση δεν έδωσε καμία συνέχεια στην αιτιολογημένη αυτή γνώμη.
- 6 Υπό τις συνθήκες αυτές, η Επιτροπή αποφάσισε να ασκήσει την παρούσα προσφυγή.
- 7 Η Γερμανική Κυβέρνηση δεν αμφισβητεί ότι δεν έχει θεσπίσει όλα τα αναγκαία μέτρα για τη συμμόρφωσή της με την οδηγία. Τονίζει πάντως ότι οι αρμόδιες αρχές εφαρμόζουν απευθείας την οδηγία ήδη από τη λήξη της

προθεσμίας για τη μεταφορά της και ότι οι ισχύουσες εθνικές διατάξεις ερμηνεύονται σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο. Η Γερμανική Κυβέρνηση προσθέτει ότι εκπονείται νόμος του οποίου κύριος σκοπός θα είναι η μεταφορά της οδηγίας.

- 8 Δεδομένου ότι η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας δεν πραγματοποίησε εμπροθέσμως τη μεταφορά της οδηγίας στη γερμανική έννομη τάξη, η προσφυγή της Επιτροπής πρέπει να κριθεί βάσιμη.
- 9 Συγκεκριμένα, από πάγια νομολογία προκύπτει ότι μια απλή διοικητική πράξη, η οποία από τη φύση της μπορεί να τροποποιείται από τη διοίκηση κατά το δοκούν και στερείται κατάλληλης δημοσιότητας, δεν μπορεί να θεωρηθεί ως έγκυρη εκπλήρωση των υποχρεώσεων που υπέχουν τα κράτη μέλη στα οποία απευθύνεται μια οδηγία κατά το άρθρο 189 της Συνθήκης ΕΚ (βλ. απόφαση της 12ης Οκτωβρίου 1995, C-242/94, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλογή 1995, σ. I-3031, σκέψη 6).
- 10 Κατά συνέπεια, επιβάλλεται να αναγνωριστεί ότι η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, μη θεσπίζοντας εμπροθέσμως τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για τη συμμόρφωσή της με την οδηγία, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 23 της οδηγίας αυτής.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 11 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η Επιτροπή υπέβαλε τέτοιο αίτημα και η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας ηττήθηκε, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, μη θεσπίζοντας εμπροθέσμως τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για τη συμμόρφωσή της με την οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 1992, για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 23 της οδηγίας αυτής.
- 2) Καταδικάζει την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας στα δικαστικά έξοδα.

Gulmann

Wathelet

Moitinho de Almeida

Puissochet

Sevón

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 11 Δεκεμβρίου 1997.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος του πέμπτου τμήματος

R. Grass

C. Gulmann